

ספונות

מחקרים ומקורות

לתולדות קהילות ישראל במזרח

סדרה חדשה

ספר רביעי (ט)

מכון בן-צבי לחקר קהילות ישראל במזרח

ירושלים תשמ"ט

יוסף עופר

כתר ארם צובה — לאור רשימותיו של מ"ד קאסוטו*

תוכן המאמר

הקדמה

א. תיאור הכתר ומבנהו

1. תיאור חיצוני

2. מספר דפי הכתר

ב. הכתובות שבכתרו והעתקיהן

1. הכתובות

2. העתקי כתובת ההקדשה במשך הדורות

3. מסקנות מהשוואת הנוסחים

ג. קונטרסי המסורה והכתר

1. קונטרסי המסורה וספר דקדוקי הטעמים

2. הדפים שלפני הכתר

3. מסורת הכתר על המלים המורכבות

4. הדפים שבסוף הכתר

ד. כתיב התורה בכתר

ה. הגעיות

1. רשימת הגעיות

2. הגעיות על פי סוגיהן

3. חילופי בן-אשר ובן-נפתלי

4. אותיות גדולות וקטנות

ו. הרמב"ם וכתר ארם צובה —

פרשיות פתוחות וסתומות וצורת השירות

ז. הסדרים בתורה

ח. נוסח הכתר על פי שו"ת באר מים חיים

ט. נספחים

כיבליוגראפיה וקיצורים

* אל רשימותיו של פרופ' מ"ד קאסוטו ז"ל הגעתי במהלך איסוף חומר על כתר ארם צובה, לצורך הוצאת ספר שיספר את סיפורו של הכתר. הספר נכתב מטעם מכון בן-צבי על ידי הסופר אמנון שמוש, ואני נתבקשתי לשמש לו עוזר מחקר. מר שמוש הציע לבחון את עזבונו הספרותי של פרופ' קאסוטו; בעקבות הצעתו נבחנו רשימותיו של קאסוטו שבארכיון י"ל מאגנס באוניברסיטה העברית וארכיונו הפרטי של קאסוטו. תודתי לבני משפחתו של פרופ' קאסוטו ז"ל, על שהעמידו לרשותנו את רשימותיו של אבי המשפחה, ועל עזרתם הרבה בכל שלבי העבודה.

פרופ' מ' בריאשר, ראש המכון למדעי היהדות, שימש כאחראי המדעי להוצאת הספר, והואיל להעמיד לרשותי את החומר למחקר. פרופ' י' ייבין והרב מ' ברויאר עזרו לי בעצה והדרכה. העבודה כולה נעשתה במסגרת עבודתי במכון בן-צבי, בעידודו של צוות המכון. לכולם תודתי.

עבודה זו היא חלק מעבודת גמר לתואר השני בחוג ללשון עברית באוניברסיטה העברית בירושלים, בהדרכתו של פרופ' י' ייבין.

צילומי המסמכים שעליהם סמכתי את דברי נמצאים במכון בן-צבי, ועומדים לרשות המעוניינים. פירוטם מופיע להלן בנספח ו. סימונם במאמר: א א או ת בתוספת ספרה. רשימת קיצורים להפניות במאמר מופיעה בסופו.